

KVALITETSREDOVISNING

FÖR BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

2005

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förskola	2
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	10
Gymnasieskola och vuxenutbildning	21

FÖRSKOLA

Förutsättningar

Organisation

Verksamheten inom Förskola 1-5 och Familjedaghem omfattade läsåret 2005/2006 totalt ca 340 barn varav 288 på Förskola 1-5 och 55 i Familjedaghem.

Sammanlagt tjänstgör inom förskoleverksamheten 50,35 årsarbetare fördelade på de åtta förskolorna och 12 dagbarnvårdare.

Den genomsnittliga gruppstorleken i förskolan 2005 var 18 barn jämfört med 19 barn 2004. Gruppstorleken i övriga Sverige och i jämförbara kommuner var både 2003 och 2004 16 barn.

Personaltätheten inom Förskola 1-5, antal barn per årsarbetare, är 5,7 (6,2 2004) som ska jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen som är 5,0 och för riket som helhet som är 5,2. I förskolan var andelen årsarbetare med pedagogisk utbildning 2005 63 %, år 2004 var motsvarande andel 48 %. Under 2005 fanns en enda man anställd inom Förskola 1-5.

Personaltätheten inom Familjedaghem, antal barn per helårsarbetare, är 5,0 (4,6 2004) som ska jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen som är 5,2 och för riket som helhet som är 5,1. Alla anställda är kvinnor.

Bedömningsunderlag

Måltvärderingar av Barn- och utbildningsplan

Måltvärderingar av lokala arbetsplaner med fokus på två prioriterade områden.

Barnobservationer

Samtal med personal och föräldrar

Föräldraenkät

Utvärdering av gjorda kompetensutvecklingsinsatser

Mål

Mål och riktlinjer för verksamheten finns för följande områden angivna i Lpfö 98:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Barns inflytande
- Förskola och hem
- Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

I kommunens Barn- och utbildningsplan upptas följande sex områden:

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden
- Ansvar och inflytande
- Samverkan
- Bedömning och betygssättning
- Kultur, natur och hälsa.

I den här redovisningen har vi utifrån gjorda utvärderingar och verksamhetens aktuella prioritering valt att fokusera på följande två områden:

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden

Resultat och måluppfyllelse

Kunskaper och lärande

”Förskolans verksamhet skall präglas av en pedagogik, där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Den pedagogiska verksamheten skall genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön skall vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten skall främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten skall bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra grunden för den pedagogiska verksamheten. Den skall utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer skall tas till vara för att skapa mångfald i lärandet. ”

Lpfö 98.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

I uppdraget att arbeta med barns och elevers lärande ingår ett ständigt pågående samtal om vad kunskap är, dels kollegor emellan och dels med barn, elever och föräldrar.

Det livslånga lärandet börjar i förskolan för att sedan fortsätta genom alla skolformer ut i yrkeslivet. I dag sker även mycket lärande på fritiden.

Läroplanernas övergripande perspektiv är tillsammans med kursplane- och programmålen viktiga i all planering, genomförande och utvärdering av verksamheten.

Mål

I Rättvik ska förskolorna och skolorna ge

-kunskaper för att barn och elever ska kunna fungera i det framtida samhället och en utbildning som lägger en god grund för fortsatt lärande.

-varje barn och elev möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och lust att lära.

-barn och elever, som av olika skäl behöver stöd i sin utveckling och i sitt lärande, det stöd de är berättigade till, särskilt ska barn i förskoleåldern beaktas.

Resultat 2005

De utvärderingar som förskolorna arbetat fram, visar att all personal inom förskolan arbetar aktivt och strukturerat med att skapa en lärande miljö för barnen, utifrån deras ålder och förutsättningar. Det framgår också att barns språkutveckling har hög prioritet och att stor vikt läggs på språklekar och kommunikation.

Personalen inom förskolan arbetar målmedvetet och strukturerat för att ge barnen en positiv inställning till sitt eget lärande och ett bra självförtroende. Stor vikt läggs vid lekens betydelse, barnens samarbetsförmåga och självständighet.

En viktig faktor för måluppfyllelse är gruppstorleken. Minskningen av gruppstorleken som skett under 2005 är endast marginell varför ytterligare satsningar behöver göras för att nå en högre kvalitet för det enskilda barnet.

Normer och värden

”Förskolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.”

Lpfö 98.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Förskolan och skolan har en viktig uppgift i att förmedla och hos barn och elever förankra de värden som utgör grunden för vårt samhällsliv. I språket finns våra värderingar inbyggda. Samtalet är därmed ett av de viktigaste verktygen för att arbeta med demokrati, jämställdhet och mångfald.

Mål

I Rättvik ska alla

- arbeta för att barn och elever får en förståelse för demokratins grunder, för jämställdhet och alla människors lika värde och tillsammans verka för att detta kommer till uttryck i praktisk handling.

- mötas med respekt för sin person och sitt arbete. Detta gäller såväl vuxna som barn och elever

- vuxna i barns och elevers närhet vara delaktiga i deras utveckling.

Resultat 2005

När det gäller arbetet med normer och värden visar utvärderingar att det dagligen pågår ett aktivt arbete med syfte att utveckla alla barns förmåga att utifrån ålder och mognad ta ansvar och ha inflytande. De vuxna i verksamheterna behöver vara goda föredömen och till det behövs gemensam reflektionstid.

Genom intervjuer och observation av barnen i olika situationer pågår arbete med att ta fram verktyg så att barnen själva kan lösa enklare konflikter med t.ex. hjälp av sitt språk.

På en av enheterna har en föräldraenkät, samt andra samtal med föräldrar, visat att man ser det som angeläget att arbetet med värdegrundsfrågorna - normer och värden - står i fokus.

Inom området normer och värden pågår ständigt arbetet med att alla barn skall bemöta varandra som jämlikar oberoende av kön eller status. De vuxna är noga med att uppmärksamma varje barn och bemöta dem utifrån deras behov men medvetenheten om egna beteendemönster och dess påverkan på såväl grupp som enskilda barn behöver utvecklas. Utvärderingar visar att barnen känner sig accepterade i gruppen och får vara med i leken.

Uppföljning av föregående års kvalitetsredovisning

Under året har kommunen påbörjat arbetet med att tydliggöra mål och resultatstyrningsprocessen inom samtliga verksamheter genom centrala kompetensutvecklingsinsatser. Dessutom har de olika enheterna avsatt tid till dialog i lärlagen för att skriva egna mål för respektive verksamhet med hjälp av TÖFT-metoden (Tisdbestämt Önskvärt Framtida Tillstånd). Därtill hörande målkriterier har upprättats samt handlingsplaner.

Utvärdering från arbetslagen ger en generell bild av att man anser kompetensutvecklingen viktig. Man anger att man fått insikt i styrdokument och förståelse för uppdrag och resultatstyrningsprocess. Det tydliggörs att mer tid bör avsättas för att uppnå ett brett samförstånd om mål och värderingar

Arbetet med att ta fram mål, målkriterier och handlingsplaner har föregåtts av värdefulla diskussioner. Dokumenten är tänkta att i högre grad än tidigare vara en del i ett levande arbete som kopplas till den tidsplan för utvärderingar och kvalitetssäkring som gäller. Det är glädjande att personal redan nu säger sig se nytta av arbetssättet.

Verktyg för att kunna utvärdera och följa upp verksamhetens måluppfyllelse har börjat ta form men behöver utvecklas ytterligare.

Personaltätheten inom förskolan ökade något under 2005.

Den så kallade PRIO-gruppen har under året arbetat med rutiner för att säkra att barn i förskolan får det stöd de behöver. En specialpedagog har särskilt ansvar för förskolan. Rutinerna inom förvaltningen och på rektorsområdena behöver utvecklas ytterligare.

Åtgärder för utveckling

- En fortsatt satsning på kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning både för rektorer, lärlagsledare och arbetslag.
- Verktynen för att kunna utvärdera och följa upp verksamhetens måluppfyllelse kommer att utvecklas ytterligare.
- Som stöd för ett kontinuerligt utvärderingsarbete kommer en utvärderingscykel att tas fram, som ger en samlad bild av hur man inom verksamheten arbetar för att dokumentera arbetet och måluppfyllelsen.
- Utifrån årets kvalitetsredovisning kommer enheterna att revidera och fortsätta arbeta med de lokala arbetsplanerna.
- Kommunen strävar efter att öka personaltätheten för att skapa en trygg miljö och öka kvaliteten. Den gemensamma reflektionstiden ska värnas.
- Verksamheten kommer att fortsätta satsa på att utveckla fungerande rutiner för att säkra att barn i behov av särskilt stöd ska kunna erbjudas detta.
- Enligt kommunens jämställdhetsplan ska en jämn könsfördelning bland personalen eftersträvas, något som ska beaktas vid annonsering.

GRUNDSKOLA, FÖRSKOLEKLASS OCH FRITIDSHEM

Förutsättningar

Organisation

Inom kommunen finns nio grundskolor. Sju stycken med Förskoleklass – år 5, en med Förskoleklass – år 9 samt en med år 6-9. Skolorna omfattade läsåret 2005/2006 totalt inklusive särskolan 1288 elever varav 91 i förskoleklass.

I Fritidshemmen var totalt 54 % av barn i åldrarna 6-9 år inskrivna, något lägre än i kommungruppen och mycket lägre än riket (76 %) och 10% i åldrarna 10-12 år. Förskoleklassen hade 98% av barnen inskrivna, något högre än i kommungruppen och riket.

Sammanlagt tjänstgjorde inom verksamheten 94,02 årsarbetare fördelade på de nio skolorna samt 16,16 årsarbetare på särskolan.

Lärartätheten, antal lärare per 100-tal elever, var 7,9 (7,2 2004) som ska jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen som var 9,1 och för riket som helhet som var 8,2. I Fritidshemmen var antalet inskrivna barn per årsarbetare 12,4, att jämföra med siffran för kommungruppen på 15,9 och för riket som helhet 18,6.

Andelen behöriga lärare i grundskolan var 91 %. Motsvarande siffra för kommungruppen var 85 % och för riket som helhet var 86 %. Fritidshemmens andel av årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen var 81 %, för kommungruppen var den siffran 60 % och för riket 59 %. I Förskoleklass hade kommunen 100 % andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen.

Av det totala antalet lärare i dessa skolformer var 125 kvinnor och 35 män.

Elevvården består av en skolpsykolog, tre skolsköterskor, en kurator, en talpedagog och två specialpedagoger, alla är kvinnor.

Bedömningsunderlag

Utvärderingar av det dagliga arbetet

Måltvärderingar av lokala arbetsplaner med fokus på två prioriterade områden

Läsutvecklingsschema (LUS)

Nationella prov

Betyg

Elevenkäter

Utvärdering av genomförda kompetensutvecklingsinsatser

Utvärderingar på enskilda enheter

Mål

Mål och riktlinjer för verksamheten finns för följande områden angivna i Lpo 94:

- Normer och värden
- Kunskaper
- Elevernas ansvar och inflytande
- Skola och hem
- Övergång och samverkan
- Skolan och omvärlden
- Bedömning och betyg
- Rektors ansvar

I kommunens Barn- och utbildningsplan upptas följande sex områden.

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden
- Ansvar och inflytande
- Samverkan
- Bedömning och betygssättning
- Kultur, natur och hälsa.

I den här redovisningen har vi utifrån gjorda utvärderingar och verksamhetens aktuella prioritering valt att fokusera på följande områden:

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden

Samt för de två senareskolorna

- Bedömning och betygssättning

Resultat och måluppfyllelse

Kunskaper och lärande

”Skolan skall ansvara för att eleverna inhämtat och utvecklat sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.

Skolan skall bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära skall utgöra en grund för undervisningen. Lärarna skall sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i olika former.”

Lpo 94.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

I uppdraget att arbeta med barns och elevers lärande ingår ett ständigt pågående samtal om vad kunskap är, dels kollegor emellan och dels med barn, elever och föräldrar.

Det livslånga lärandet börjar i förskolan för att sedan fortsätta genom alla skolformer ut i yrkeslivet. I dag sker även mycket lärande på fritiden.

Läroplanernas övergripande perspektiv är tillsammans med kursplane- och programmålen viktiga i all planering, genomförande och utvärdering av verksamheten.

Mål

I Rättvik ska förskolorna och skolorna ge

-kunskaper för att barn och elever ska kunna fungera i det framtida samhället och en utbildning som lägger en god grund för fortsatt lärande.

-varje barn och elev möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och lust att lära.

-barn och elever, som av olika skäl behöver stöd i sin utveckling och i sitt lärande, det stöd de är berättigade till, särskilt ska barn i förskoleåldern beaktas

Resultat 2005

Nationella prov har genomförts i skolår 5 under våren 2005. I svenska var 84 % godkända, matematik 79 % och engelska 80 %. För de elever som ej uppnådde godkänd nivå har åtgärdsprogram upprättats. En

utvärdering om åtgärdsprogram som gjorts på en enhet visar att dessa är viktiga, prioriterade och levande.

Läsutveckling

Arbetet med LUS har intensifierats under 2005, och arbetet med att öka bedömaröverensstämmelsen har påbörjats. I anslutning till dragningarna av elevernas läsutveckling har rutiner för styrning av stödinsatser utvecklats på flertalet enheter.

En jämförelse av ”lusningarna” på höstterminen 2004 och 2005 visar att flera förskoleklasser gjorde ”lusningen” 2005. I årskurserna sex till nio finns inga siffror att tillgå vilket gör att detta är en åtgärd för utveckling för kommande år. I årskurserna två till fem är det procentuellt fler elever som ligger på högre luspunkter 2005 än 2004. Anmärkningsvärt är att det är betydligt färre elever som har hamnat riktigt långt ner på skalan 2005. Materialet tydliggör läsutvecklingen på ett mycket åskådligt sätt även om underlaget fortfarande är för osäkert att dra några säkra slutsatser av. En försiktig slutsats kan dock vara att arbetet med LUS har satt fokus på läsningen på ett för elevernas måluppfyllelse positivt sätt.

Arbetet med att nå bedömaröverensstämmelse i hela kommunen återstår samt att alla enheter använder sig av dragningar som ett instrument för styrning av stödinsatser.

Slutbetyg skolår 9

Läsåret 2004/2005 erhöll samtliga elever i åk 9 minst betyget godkänt i kärnämnen sv, eng och ma vid skolan i Furudal. Rättviksskolan har högre betygsnitt än många andra skolor i landet. Rättvik har högre andel behöriga till gymnasieskolan än både kommungruppen och riket. Det är också glädjande att andelen elever som inte uppnått målen har minskat. De nationella provena har genomförts och de står i relation till de betyg som utdelats i svenska och engelska men i matematik måste en större överensstämmelse eftersträvas.

År	Andel elever behöriga till gymnasieskola			Andel elever som ej uppnått målen i ett eller flera ämnen		
	Rättvik	Kommungruppen	Samtliga kommuner	Rättvik	Kommungruppen	Samtliga kommuner
2001	98	91	89	9	23	26
2002	98	90	89	8	23	26
2003	96	91	90	12	23	25
2004	96	91	89	9	22	24
2005	99	90	89	5	21	25

Kunskapsutveckling

Skolverkets utbildningsinspektion bedömer att kommunen behöver utverka att grundskolorna utvecklar system för att följa upp elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen inom samtliga skolans ämnen. Detta arbete är påbörjat och kommer att fortsätta med kommuncentrala kompetensutvecklingsinsatser.

Normer och värden

”Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk och vardaglig handling.”

Lpo 94.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Förskolan och skolan har en viktig uppgift i att förmedla och hos barn och elever förankra de värden som utgör grunden för vårt samhällsliv. I språket finns våra värderingar inbyggda. Samtalet är därmed ett av de viktigaste verktygen för att arbeta med demokrati, jämställdhet och mångfald.

Mål

I Rättvik ska alla

- arbeta för att barn och elever får en förståelse för demokratins grunder, för jämställdhet och alla människors lika värde och tillsammans verka för att detta kommer till uttryck i praktisk handling.

- mötas med respekt för sin person och sitt arbete. Detta gäller såväl vuxna som barn och elever

- vuxna i barns och elevers närhet vara delaktiga i deras utveckling.

Resultat 2005

Utvärdering visar att samtal om etik och moral genomförs i skolorna regelbundet. Olika värderingsövningar tillämpas men behöver utvecklas ytterligare.

Samlingar där eleverna själva får ta upp aktuella frågor och träna på att lyssna och vänta på sin tur genomförs. Detta för att stärka självkänslan och bli trygg i gruppen. Ambitionen att dagligen uppmärksamma varje enskilt barn har upplevts vara svårt pga. tidsbrist.

Med start i augusti 2005 genomförs projektet Furudalsmodellen med det övergripande syftet att stärka de ungas ställning i Furudal. I detta

projekt är skolan en av huvudintressenterna. ABF har, ur ett föräldraperspektiv i studiecirkelform, arbetat med Värdegrund Furudal 2005.

Enligt utförd elevenkät känner sig nästan alla elever trygga på Rättviksskolan. De anser dock i alltför stor utsträckning att man använder ett ovårdat och hårt språk mot varandra. Det har blivit något bättre jämfört med förra årets undersökning men är fortfarande ett område för utveckling. Enkäten visar också att eleverna upplever mer stress och oro i klassrummen ju äldre de blir. Det är mycket viktigt att fortsätta att utveckla specialundervisningen och olika stödfunktioner.

Bedömning och betygssättning

”Betyg uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de mål som uttrycks i kursplanen för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kriterier för olika kvalitetssteg. Dessa betygskriterier anges i anslutning till respektive kursplan”.
Lpo 94.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Grundläggande för kunskapsutvecklingen i såväl förskola som skola är delaktighet och dialog. I denna process är mål och kriterier de avgörande instrument som skolan har ansvar för att arbeta med. Skolan har ett stort ansvar för att eleverna får en rättvis och likvärdig bedömning. Måttstocken ska vara densamma för alla. För att det ska bli möjligt krävs en medveten och stark satsning på ökad tydlighet kring de gemensamma instrumenten. Viktigt är också att det väsentliga görs bedömbart och inte att det enkelt mätbara blir det väsentliga. Slutligen är det avgörande för bedömningen att den utformas så att den stödjer och stimulerar lärandet.

Mål

- I Rättvik ska alla barn och elever
 - ha klart för sig vilka förväntningar som ställs på dem. Det är varje medarbetares ansvar att förmedla dessa förväntningar till såväl barn och elever som föräldrar;
 - få regelbundna återkopplingar om var de befinner sig i sin utveckling på väg mot målen;
 - få hjälp att se sina möjligheter till utveckling och vad som krävs för att den ska kunna förverkligas.

Resultat 2005

Alla lärare har under året haft något tillfälle till samtal om dessa frågor men många anser att tiden för diskussion och reflektion inte varit tillräcklig. Arbetet med att säkerställa en likvärdig betygssättning har påbörjats med kommuncentrala kompetensutvecklingsinsatser. Arbetet utgår från kunskapskvaliteter och syftar till att färdigställa så kallade bedömningsmatriser i varje ämne på sikt. Samarbete mellan skolorna i kommunen har startat och kontakter har knutits mellan senareskolorna och en senareskola i en närliggande kommun. Detta arbete behöver utvecklas ytterligare.

Uppföljning av föregående års kvalitetsredovisning

Under året har kommunen påbörjat arbetet med att tydliggöra mål- och resultatstyrningsprocessen inom samtliga verksamheter genom centrala kompetensutvecklingsinsatser. Dessutom har de olika enheterna avsatt tid till dialog i lärlagen för att skriva egna mål för respektive verksamhet med hjälp av TÖFT-metoden (Tidsbestämt Önskvärt Framtida Tillstånd). Därtill hörande målkriterier har upprättats samt handlingsplaner.

De mål, målkriterier och handlingsplaner som tagits fram är tänkta att i högre grad än tidigare utgöra ett levande dokument som kopplas till den tidsplan för utvärderingar och kvalitetssäkring som gäller.

Ytterligare kompetensutveckling som anordnats för hela kommunen är tydliggörande av kunskapssynen i läroplanerna och arbetet med bedömning och betyg. Kärnkompetenser och individuella utvecklingsplaner (IUP) har varit några utgångspunkter.

En utvärdering från arbetslagen ger generellt sett bilden att man anser kompetensutvecklingen viktig. Man anger att man blivit mer insatta i mål och resultatstyrningen och nått en större medvetenhet om styrdokumentet. Ungefär hälften använder styrdokumentet mera aktivt i vardagen. Det tydliggörs att mer tid bör avsättas för att uppnå ett brett samförstånd om mål och värderingar. Man anser att för lite tid har avsatts för detta processarbete speciellt på den egna enheten.

Den så kallade PRIO-gruppen har under året arbetat med rutiner för att säkra att barn i skolan får det stöd de behöver. En skolpsykolog har anställts som bl a har handledning med arbetslag. Rutinerna inom förvaltningen och på rektorsområdena behöver utvecklas ytterligare.

I föregående års kvalitetsredovisning konstaterades att Skolverkets utbildningsinspektion lyfte fram följande synpunkter när det gällde skolornas arbete med elevinflytande.

- Möjligheten att påverka genom till exempel klassråd varierar.
- Undervisningen planeras så gott som helt av läraren.
- Eleven ges ringa eller ingen möjlighet att påverka innehåll eller utformning av undervisningen.
- Skolorna bör ta fasta på den definition av undervisningstid som finns i författningarna (arbete som planerats av läraren och elever tillsammans och som eleverna genomför under ledning av läraren.).

- Lärarens planering kan i högre grad ske i samverkan med eleverna när det gäller val av stoff, arbetssätt och redovisningsformer.

Dessa synpunkter har inte åtgärdats och kvarstår därför som ett område att utveckla.

Åtgärder för utveckling

- En fortsatt satsning på kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning både för rektorer, lärlagsledare och lärlag.
- En strävan är också att organisera personalens gemensamma reflektionstid så att alla har möjlighet att delta i utvecklingsprocessen.
- Satsningen på Läsutvecklingsschemat fortsätter med att utveckla en kommungemensam bedömaröverensstämmelse.
- Verktygen för att kunna utvärdera och följa upp verksamhetens måluppfyllelse kommer att utvecklas ytterligare.
- Som stöd för ett kontinuerligt utvärderingsarbete kommer en utvärderingscykel att tas fram, som ger en samlad bild av hur man inom verksamheten arbetar för att dokumentera arbetet och måluppfyllelsen.
- Utifrån årets kvalitetsredovisning kommer enheterna att revidera och fortsätta arbetet med de lokala arbetsplanerna.
- För att säkra en likvärdig bedömning och betygssättning kommer så kallade bedömningsmatriser i varje ämne att arbetas fram på sikt. Samverkan med andra skolor och kommuner kommer att utökas.
- Riktlinjer för gemensam dokumentation inför utvecklingssamtal - individuella utvecklingsplaner skall tas fram och börja tillämpas.
- Skolorna skall sträva efter att öka elevernas medverkan i planering och utvärdering av den egna undervisningssituationen.
- Verksamheten kommer vidare att satsa på att utveckla fungerande rutiner för att säkra att elever i behov av särskilt stöd ska kunna erbjudas detta.

- Enligt kommunens jämställdhetsplan ska en jämn könsfördelning eftersträvas inom alla verksamheter, något som ska beaktas vid annonsering.

GYMNASIESKOLA OCH VUXENUTBILDNING

Förutsättningar

Organisation

Verksamheten inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen omfattade läsåret 2004/2005 totalt ca 800 elever varav ca 200 på Lärcentrum, den kommunala vuxenutbildningen.

Sammanlagt finns inom verksamheten närmare 70 årsarbetare som lärare på de nio programmen och de olika verksamheterna inom Lärcentrum, 42 kvinnor och 39 män. Det totala antalet medarbetare är drygt 140.

Lärartätheten, antal lärare per 100-tal elever, är 9,7 (oförändrat från 2004) som ska jämföras med den genomsnittliga siffran för kommungruppen, som är 9,6 och för riket som helhet, som är 8,2.

Andelen behöriga lärare är 81 %. Motsvarande siffra för kommungruppen är 74 % och för riket som helhet är 80 %.

Inom gymnasieförvaltningen finns idag två lärare med specialpedagogisk kompetens.

Elevvården består av en skolsköterska, en kurator och två studie- och yrkesvägledare samt en specialpedagog; samtliga har heltidstjänst. Inom elevvården arbetar tre kvinnor och två män.

För verksamheten som helhet gäller att andelen studerande som är flickor/kvinnor utgör 62,4 %.

Bedömningsunderlag

Utvärderingar av program- och inriktningens handlingsplaner

Utvärderingar av det dagliga arbetet i arbetslagen.

Kursutvärderingar

Elektronisk utvärdering av Växtkraft mål 3 projekt i enlighet med de av Europeiska socialfondens fastlagda 4 horisontella teman:

Jämställdhet, IT, arbetslivets förändringar och tillväxt.

Mål

Kommunens Barn- och utbildningsplan har följande sex områden.

- Kunskaper och lärande
- Normer och värden
- Ansvar och inflytande
- Samverkan
- Bedömning och betygssättning
- Kultur, natur och hälsa

I den här redovisningen har vi utifrån gjorda utvärderingar och verksamhetens aktuella fokusering valt att fokusera på följande tre områden:

- Kunskaper och lärande
- Ansvar och inflytande
- Bedömning och betygssättning

Resultat och måluppfyllelse

Kunskaper och lärande

Läroplanens första mål under huvudrubriken "Kunskaper" är att skolan ska sträva mot att eleverna ska tillägna sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieprogram.

Hur man ska arbeta för att nå kursmålen sammanfattas i ett antal generella läroplansmål som beskriver att skolan ska sträva mot att eleverna får en sådan utbildning som ger dem kunskaper som går att använda som redskap för att formulera och lösa problem och för att reflektera över erfarenheter. Skolan ska som ett led i detta arbete sträva efter att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

I uppdraget att arbeta med barns och elevers lärande ingår ett ständigt pågående samtal om vad kunskap är, dels kollegor emellan och dels med barn, elever och föräldrar.

Det livslånga lärandet börjar i förskolan för att sedan fortsätta genom alla skolformer ut i yrkeslivet. I dag sker även mycket lärande på fritiden.

Läroplanernas övergripande perspektiv är tillsammans med kursplane- och programmålen viktiga i all planering, genomförande och utvärdering av verksamheten.

Mål

I Rättvik ska förskolorna och skolorna ge

-kunskaper för att barn och elever ska kunna fungera i det framtida samhället och en utbildning som lägger en god grund för fortsatt lärande.

-varje barn och elev möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och lust att lära.

-barn och elever, som av olika skäl behöver stöd i sin utveckling och i sitt lärande, det stöd de är berättigade till, särskilt ska barn i förskoleåldern beaktas

Resultat 2005

Läsår	Betygsmedelvärde	Andel elever med grundläggande behörighet till högskolan	Andel elever med reducerat program
00/01	13,5	91,2%	14,3%
01/02	13,3	92,9%	13,1%
02/03	14	90,1%	35,1%
03/04	13,9	93,6%	16,4%
04/05	14,6	94,8%	3,9%

Som framgår av statistiken för de senaste fem åren har betygsmedelvärdet ökat något. Det är också glädjande att notera att andelen elever med grundläggande behörighet till högskolan ökat under den senaste femårsperioden. Vad gäller andel elever med reducerat program kan den låga siffran för läsåret 04/05 härledas till skolverkets inspektion där frågan belystes och speciella åtgärder sattes in.

Läsår	Andelen IG i vissa kärnämnen			
	Sv A	Sv B	En A	Ma A
2000/2001	1,1	4,4	2,2	4,4
2001/2002	0	4,8	0	8,4
2002/2003	0	0,9	0	3,6
2003/2004	2,7	0	1,8	4,6
2004/2005	0,6	0	0	3,9

Andelen elever med IG i svenska A och B och i engelska A har minskat något under de fem senaste åren. Däremot är andelen elever med IG i Ma A en fortsatt utmaning. Eleverna är i sina kursutvärderingar generellt nöjda eller mycket nöjda med den utbildning de får del av i olika kurser. Detta gäller inte oväntat i särskilt hög grad inom karaktärsämneskurserna på de yrkesförberedande programmen. Lärarna tar i utvärderingen av sina handlingsplaner och i utvärderingen av det dagliga arbetet upp ett antal olika frågor som berör just kunskapskvaliteter. Skolan har en halvtidsanställd specialpedagog, vars arbete framför allt inriktats på att ge stöd åt PRIV och IV-elever. Ytterligare en specialpedagog har anställts och som bl.a. kommer att strukturera åtgärderna för elever med särskilda behov.

Ansvar och inflytande

Läroplanen är tydlig i fråga om att lärarens ansvar att se till att alla elever ”får ett verkligt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen”.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Barns och elevers sociala och kunskapsmässiga utveckling förutsätter att de med stigande ålder och mognad tar ett ökat ansvar för sina handlingar i det egna arbetet och den miljö de vistas i. För att de ska kunna göra det krävs att läraren medvetandegör barnen/eleverna och vårdnadshavarna om målen och olika sätt att arbeta för att uppnå dem. Det är i detta sammanhang viktigt att barn och elever får möta olika inlärningsstilar för att så småningom kunna finna sitt eget bästa sätt att lära.

Mål

I Rättvik ska alla barn och elever

- aktivt delta i planering, utvärdering och genomförande av sin utveckling och sitt lärande – och därmed få möjlighet att ta ett personligt ansvar för detta.

- ha en skriftlig individuell utvecklingsplan.

Resultat 2005

Lärarna beskriver dock ofta hur svårt det är att engagera eleverna i detta arbete - eller att eleverna gärna ser att lärarna sköter den uppgiften utan att de själva vill anstränga sig för att vara delaktiga i denna process. På vissa program och hos vissa lärare finns en mycket god måluppfyllelse också inom detta område. Eleverna ger i sina kursutvärderingar blandade uttryck för sin tillfredsställelse med hur lärarna säkrar att eleverna får ta ansvar i och för planeringsarbetet.

Bedömning och betygssättning

I Läroplanen anges att betygen ska uttrycka elevens måluppfyllelse i respektive kurs. Skolan ska sträva mot att varje elev tar ansvar för sitt lärande och sina resultat. Grunderna för betygssättningen ska redovisas och läraren ska utnyttja alla tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna.

Ur Rättviks kommuns Barn och Utbildningsplan

Grundläggande för kunskapsutvecklingen i såväl förskola som skola är delaktighet och dialog. I denna process är mål och kriterier de avgörande instrument som skolan har ansvar för att arbeta med.

Skolan har ett stort ansvar för att eleverna får en rättvis och likvärdig bedömning. Måttstocken ska vara densamma för alla. För att det ska bli möjligt krävs en medveten och stark satsning på ökad tydlighet kring de gemensamma instrumenten. Viktigt är också att det väsentliga görs bedömbart och inte att det enkelt mätbara blir det väsentliga. Slutligen är det avgörande för bedömningen att den utformas så att den stödjer och stimulerar lärandet.

Mål

I Rättvik ska alla barn och elever

- ha klart för sig vilka förväntningar som ställs på dem. Det är varje medarbetares ansvar att förmedla dessa förväntningar till såväl barn och elever som föräldrar;

- få regelbundna återkopplingar om var de befinner sig i sin utveckling på väg mot målen;

- få hjälp att se sina möjligheter till utveckling och vad som krävs för att den ska kunna förverkligas.

Resultat 2005

Av elevernas utvärderingar framkommer att de av många lärare får inledande god information om de mål som gäller för kurserna och vilka Skolverkets betygskriterier är. Senare under kursens gång uttrycker en del elever att de inte får återkoppling till betygen, att de inte vet hur de ligger till. En process som ska leda till gemensamma betygskriterier och kriteriebeskrivningar har påbörjats vilket skall ge eleverna en bättre möjlighet att veta vad som krävs för de olika betygsstegen. Planer har också lagts för kontakter och samarbete med grundskolan. Pedagogiskt forum gemensamt för grundskola och gymnasium har genomförts.

Resultat 2005 vuxenutbildningen

Det kvantitativa målet om 87 platser via statlig beräkning och kommunens begäran om extra studieplatser upp till 116 studieplatser har överskridits.

Lärcentrum i Rättvik driver sedan våren -05 ett kompetensutvecklingsprojekt inom Växtkraft mål 3 för anställda i mikroföretag i Rättviks kommun. Totalt har 52 företag med 342 anställda deltagit. Totalt kan företagen i Rättviks kommun dela på 2,3 miljoner kronor för kompetensutveckling av anställda.

SFI-undervisningen (svenska för invandrare) är from augusti -05 ett kommunövergripande samarbetsområde för Leksand och Rättvik. I SCB:s statistik för andra halvåret 2005 visade av totalt tjugo

studerande(16 kvinnor,4 män) så nådde tio deltagare kursmålen för betyget godkänd eller väl godkänd.

En utvärdering bland heltidsstuderande visar att informationen till vuxenstuderande inte fungerar tillfredställande inom ett antal områden. Samläsning med gymnasieelever har gjort att studerande inom vuxenutbildningen haft något svårt att hålla sina mål aktuella. En viss brist på samplanering mellan lärarna har också noterats.

Uppföljning av föregående års kvalitetsredovisning

Satsningen på kompetensutveckling i fråga om mål- och resultatstyrning planeras både för lagledare och för arbetslag har ej genomförts och kvarstår därför.

Arbetslagen har utifrån nya nämndspecifika mål tagit fram handlingsplaner, där medarbetarna tillsammans visar hur man avser att arbeta för att nå målen.

Lagens pedagogiska utvecklingsarbete kommer bland annat att fokusera på att säkra att det för alla elever ska bli tydligt vad som förväntas av dem; hur återkopplingen ska ske (genom ”ämnesutvecklingssamtal”) och hur eleverna ska få hjälp att själva se sina utvecklingsbehov. Detta har skett genom ett arbete med att ta fram kriteriebeskrivningar för betyg.

Arbetet med att utveckla kriteriebeskrivningar i olika ämnen har påbörjats och kommer även under nästa läsår att vara en viktig fråga högt upp på den gemensamma dagordningen.

Arbetet med att utveckla en "nollvision" (ingen elev ska gå ut med IG) för matematikundervisningen har påbörjats bl.a. med nivågruppering av eleverna i åk 1.

Samarbetet med lärare och skolor inom andra kommuner har inte påbörjats i den omfattning som planerats.

Kompetensutveckling har skett i fråga om att hålla utvecklingssamtal och hur de individuella studieplanerna ska kunna fungera som styrinstrument för elever och deras handledare.

Verksamheten har satsat på att skapa fungerande rutiner för att säkra att elever i behov av särskilt stöd ska kunna erbjudas detta bl.a. genom att anställa en specialpedagog på heltid.

Åtgärder för utveckling

- Rutiner för särskilt stöd kommer att utarbetas under nästa läsår.
- Kompetensutveckling kring mål och resultat planeras under nästa läsår.
- Åtgärder för att öka antalet godkända i matematik A har påbörjats men det kommer att fortskrida även i fortsättningen.
- Det arbete med konkretisering av betygskriterier som påbörjats skall under året tillämpas och utvecklas. Gemensam kompetensutveckling kring bedömningsmatriser planeras.
- Riktlinjer för gemensam dokumentation inför utvecklingssamtal - individuella utvecklingsplaner skall tas fram och börja tillämpas.
- De mål som är satta för barn och utbildningsnämnden och inte prioriterats under 2004/2005 ska ges ett större utrymme under 2005/2006.
- En utvärdering av lärararbetslagens sammansättning och arbetsuppgifter skall göras genom en enkätundersökning för att utröna om det är en optimal sammansättning.
- För vuxenutbildningens ska informationen till de studerande förbättras liksom samordningen mellan lärarna.
- Vuxenstuderande ska få undervisning mot sina mål även när samläsning med gymnasieungdomar sker.